

TARCZA ANTYKRYZYSOWA 4.0

Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19
(Dz. U. z 2020 r., poz. 1086)

PRZEWODNIK PO NAJISTOTNIEJSZYCH ZMIANACH W PRAWIE

www.lubaszwspolnicy.pl, info@lubaszwspolnicy.pl

Lubasz i Wspólnicy - Kancelaria Radców Prawnych sp.k.,
Biuro w Łodzi: ul. Żwirki 17, Łódź 90-539, Tel. +48 42 631 94 44, +48 42 631 94 46
Biuro w Warszawie: Adgar Park West, Brain Embassy, Al. Jerozolimskie 181B lok. 50, 02-222 Warszawa, Tel. +48 22 526 55 20
Biuro we Wrocławiu: ul. Sikorskiego 5/17, 53-659 Wrocław, Tel. +48 71 735 10 71

SPIS TREŚCI

A. FINANSOWE INSTRUMENTY WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCÓW	4
I. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników i samozatrudnionych	4
II. Pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności	6
III. Świadczenie postojowe	6
IV. Nowe instrumenty wsparcia określone w art. 15gb-15gg ustawy o COVID-19.....	6
1. Obniżenie wymiaru czasu pracy lub objęcie pracownika przestoje w związku z istotnym wzrostem obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15gb)	6
2. Maksymalna wysokość odpraw, odszkodowań lub innych świadczeń pieniężnych w wypadku spadku obrotów gospodarczych lub istotnego obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15gd)	7
3. Zawieszenie obowiązków w zakresie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w związku ze spadkiem obrotów lub wzrostem obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15ge)	8
4. Świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych ani przestoje lub przestoje ekonomicznym, ani obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg)	9
B. PRAWO PRACY	11
I. Elastyczne zasady ustalania pracownikom czasu pracy (nowelizacja art. 15zf ustawy o COVID-19)	11
II. Urlop wypoczynkowy bez zgody pracownika (art. 15gc).....	12
III. Wypowiedzenie umowy o zakazie konkurencji (art. 15gf)	12
IV. Praca zdalna	13
C. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE	14
D. NALEŻNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE	17
I. Zmiany w przepisach podatkowych.....	17
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	17
2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).....	17
3. Zryczałtowany podatek dochodowy od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne	18
4. Raportowanie schematów podatkowych.....	19
5. Certyfikaty rezydencji.....	19
6. Ceny transferowe	19
II. Opłata z tytułu użytkowania wieczystego.....	20
E. KREDYTY I POŻYCZKI	23
I. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	23
II. Zawieszenie wykonania kredytów	25
F. SPÓŁKI I PRAWO HANDLOWE	27
I. Wydłużenie terminów dotyczących wezwań spółek akcyjnych w upadłości (zmiany w u.z.k.s.h.).....	27
II. Terminy zapłaty (zmiany w u.p.n.o.t.h.)	27
III. Zdalne kontrole przedsiębiorców (zmiany w p.p.).....	28
G. POSTĘPOWANIE RESTRUKTURYZACYJNE	29
H. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	33

ZASTOSOWANE SKRÓTY AKTÓW PRAWNYCH I NAZW

- BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego
- FGŚP – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych
- p.b. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe
- p.p. – ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców
- p.r. – ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne
- p.z.p. – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych
- PPK – Pracownicze Plany Kapitałowe
- Rozporządzenie 651/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
- Tarcza 4.0 – ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19
- u.p.n.o.t.h. – ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych
- u.z.f.ś.s. – *ustawa* z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych
- u.z.k.s.h. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw
- ustawa o COVID-19 – ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

A. FINANSOWE INSTRUMENTY WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCÓW

I. Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników i samozatrudnionych

1. Zmiany w zakresie przyjętego okresu obliczania spadku obrotów gospodarczych.

- W art. 15zsb ust. 3 oraz art. 15zsc ust. 2 ustawy o COVID-19 dokonano zmiany definicji spadku obrotu gospodarczych. W kształcie nadanym Tarczą 4.0 jest to zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczona jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. (zgodnie z nowym brzmieniem) do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego.
- Pierwotne brzmienie przepisów nakazywało przyjmować obliczanie stosunku łącznych spadków obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku.
- Motywem dokonania ww. zmiany jest ułatwienie przedsiębiorcom wykazania spadku obrotów, ponieważ na gruncie art. 18 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości zestawienia obrotów i sald np. kont księgowych przedsiębiorcy jest sporządzane na koniec okresu sprawozdawczego, nie rzadziej niż raz na miesiąc według stanu na koniec danego miesiąca. Pierwotne brzmienie przepisów powodowało że spadek obrotów (jako przesłanka decydująca o możliwości skorzystania z rozwiązań) nie mógł być liczony od dnia 1 stycznia 2020 r., ale dopiero od dnia 2 stycznia 2020 r. co powodowało konieczność przeprowadzania przez przedsiębiorcę dodatkowych wyliczeń w celu otrzymania dofinansowania

2. Wyłączenie konieczności składania comiesięcznych oświadczeń w zakresie dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych składek na ubezpieczenie w przypadku spadku obrotów.

- Uchylono obowiązek opisany w treści dotychczasowego w art. 15zsb ust. 7 ustawy o COVID-19.
- Dotychczas przedsiębiorca w zakresie ubiegania się o dofinansowanie części kosztów wynagrodzenia pracowników oraz należnych składek na ubezpieczenie był zobowiązany do składania comiesięcznych oświadczeń o zatrudnianiu w danym miesiącu pracowników oraz kosztach wynagrodzenia każdego z nich i należnych składek na ubezpieczenie według stanu na dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane.
- Zgodnie z nowym uregulowaniem taki obowiązek został zniesiony. Jednakże przedsiębiorca będzie musiał poinformować powiatowy urząd pracy o każdej zmianie w zatrudnieniu pracowników objętych wnioskiem oraz wysokości wynagrodzenia każdego z nich i należnych od tego wynagrodzenia składek na ubezpieczenie społeczne, w terminie 7 dni roboczych od dnia uzyskania informacji o jej wystąpieniu.
- W przypadku takiej zmiany urząd pracy ustala wysokość następnej transzy z uwzględnieniem zmian zgłoszonych przez przedsiębiorcę.
- Oświadczenie o którym mowa powyżej, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń na podstawie art. 233 § 6 k.k.

3. Zmiany w zakresie obowiązku utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową o dofinansowanie.

- Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 15zsb ust. 8 i 9 ustawy o COVID-19 w przypadku niedotrzymania przez przedsiębiorcę obowiązku utrzymania zatrudnienia pracowników wskazanych w umowie o dofinansowanie części kosztów ich wynagrodzeń oraz należnych składek

w przypadku spadku obrotów, przedsiębiorca zobowiązany był do zwrotu dofinansowania bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracowników, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

- Dodany Tarczą 4.0 ust. 9a do art. 15z zb ustawy o COVID-19 **dopuszcza rozwiązanie z pracownikiem stosunku zatrudnienia bez obowiązku zwrotu dofinansowania na określonych powyżej warunkach, w enumeratywnie wskazanych przypadkach**. Przedsiębiorca nie będzie zobowiązany do zwrotu dofinansowania w przypadku:
 - rozwiązania umowy o pracę przez pracownika objętego umową o dofinansowanie;
 - rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika na podstawie art. 52 k.p., tj. w razie:
 - ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych;
 - popełnienia przez pracownika w czasie trwania umowy o pracę przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnianie go na zajmowanym stanowisku, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem;
 - zawinionej przez pracownika utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku;
 - wygaśnięcia stosunku pracy pracownika w okresie, na który zostało przyznane dofinansowanie.
- W przypadku, gdy przedsiębiorca na miejsce pracownika objętego dofinansowaniem z którym rozwiązany został stosunek zatrudnienia na ww. warunkach, zatrudni inną osobę, zostaje ona objęta umową o dofinansowanie.

4. Zmiany w zakresie ograniczenia czasowego na złożenie wniosku o dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń dla osób samozatrudnionych, ich pracowników oraz należnych składek w przypadku spadku obrotów oraz właściwości urzędu pracy

- Dotychczas przedsiębiorca składał wniosek o dofinansowanie do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub, w przypadku objęcia wnioskiem pracowników, miejsca wykonywania pracy przez pracowników, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.
- Tarcza 4.0 zmieniła art. 15z zb ust. 10 oraz art. 15z cc ust. 8 ustawy o COVID-19, znosząc ograniczenie terminem 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. W praktyce oznacza to, że przedsiębiorca nie jest ograniczony ww. terminem na złożenie wniosku po ogłoszeniu naboru.
- Nabory ogłoszone przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0 i niezakończone przed tą datą, nie kończą się z upływem 14-dniowego terminu, lecz trwają do dnia ogłoszenia ich zakończenia przez dyrektora powiatowego urzędu pracy (art. 96 Tarczy 4.0).
- Umowy o dofinansowanie, o których mowa w art. 15z zb i art. 15z ce ustawy o COVID-19 zawarte przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0, ulegają zmianie z mocy prawa w zakresie określonym w art. 15z zb i art. 15z ce w brzmieniu nadanym Tarczą 4.0.
- Ustawodawca wyłączył stosowanie alternatywy w składaniu wniosku o dofinansowanie w przypadku pracowników objętych dofinansowaniem, tj. do urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy lub miejsca wykonywania pracy przez pracownika. Nowe uregulowanie, jako właściwy urząd pracy do składania wniosku o dofinansowanie wskazuje wyłącznie urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorcy.

5. Zwolnienie spod egzekucji środków otrzymanych w ramach dofinansowania

- Tarcza 4.0 przewiduje, że środki przekazane w ramach dofinansowania na rachunek płatniczy są wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego (decyzja,

wyrok, nakaz zapłaty wydany przez sąd lub inny właściwy organ, pozwalające wierzycielowi na dochodzenie swoich roszczeń względem dłużnika w drodze przymusowej egzekucji).

- Dodatkowo, jeżeli przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0 zajęto w toku egzekucji środki z tytułu wypłaconych przedsiębiorcom dofinansowań, dalsza egzekucja z tych środków jest niedopuszczalna, a zajęte i nierozdysponowane sumy podlegają zwrotowi.

II. Pożyczka na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności

- Urzędem właściwym do rozpoznania wniosku o pożyczkę jest urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę mikroprzedsiębiorcy (dotychczas był to urząd miejsca prowadzenia działalności gospodarczej).
- Tarcza 4.0 zniosła obowiązek złożenia wniosku o umorzenie pożyczki. Obecnie pożyczka oraz odsetki podlega umorzeniu jedynie pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. Co istotne, już zawarte umowy o udzielenie pożyczki (przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0) ulegają zmianie z mocy prawa w zakresie określonym w art. 15zzd w brzmieniu nadanym Tarczą 4.0.
- Podobnie jak w przypadku dofinansowań wynagrodzeń opisanych wyżej środki pochodzące z pożyczki nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej i są wolne od zajęcia.
- Jeżeli przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0 zajęto w toku egzekucji środki z tytułu pożyczki, dalsza egzekucja z tych środków jest niedopuszczalna, a zajęte i nierozdysponowane sumy podlegają zwrotowi.

III. Świadczenie postojowe

- Zgodnie z treścią znowelizowanego art. 15zq ustawy o COVID-19 o świadczenie postojowe mogą ubiegać się:
 - przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, którzy jednocześnie podlegają ubezpieczeniom społecznym z innych tytułów (np. umowy o pracę na pełen etat lub część etatu czy umowy cywilnoprawnej, jeżeli dobrowolnie opłacali składki emerytalne i rentowe z tytułu wykonywanej działalności przed dniem 1 kwietnia 2020 r.)
 - osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu z innych tytułów.
- Jeśli zleceniodawca odmówi złożenia wniosku o świadczenie postojowe, wówczas zleceniobiorca może złożyć wniosek we własnym imieniu bezpośrednio do ZUS. W związku z tym udostępniony zostanie nowy wniosek RSP-CZ.
- Powyższa zmiana wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Od tego dnia wnioski RSP-CZ będzie można składać wyłącznie elektronicznie, przez portal Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

IV. Nowe instrumenty wsparcia określone w art. 15gb-15gg ustawy o COVID-19

1. Obniżenie wymiaru czasu pracy lub objęcie pracownika przestojem w związku z istotnym wzrostem obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15gb)

- Pracodawca w rozumieniu art. 3 k.p., u którego wystąpił spadek przychodów ze sprzedaży towarów lub usług w następstwie wystąpienia COVID-19 i w związku z tym wystąpił istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń, jest uprawniony do:

- obniżenia wymiaru czasu pracy pracownika o maksymalnie o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika przed jego obniżeniem albo;
 - objęcia pracownika przestojem ekonomicznym, z zastrzeżeniem, że pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.
- Istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń to zwiększenie ilorazu kosztów wynagrodzeń pracowników, z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracowników finansowanych przez pracodawcę i przychodów ze sprzedaży towarów lub usług z tego samego miesiąca kalendarzowego dowolnie wskazanego przez przedsiębiorcę i przypadającego od dnia 1 marca 2020 r. do dnia poprzedzającego skorzystanie przez pracodawcę z omawianego uprawnienia nie mniej niż o 5% w porównaniu do takiego ilorazu z miesiąca poprzedzającego (miesiąc bazowy).
 - Za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
 - Do kosztu wynagrodzeń pracowników nie zalicza się:
 - kosztów wynagrodzeń pracowników, z którymi rozwiązano umowę o pracę,
 - kosztów wynagrodzeń pracowników, którym już obniżono wynagrodzenie w dotychczas dostępnym trybie (art. 15g ust. 8), w wysokości odpowiadającej wysokości tego obniżenia.
 - Aby skorzystać z omawianego uprawnienia iloraz kosztów musi wynosić co najmniej 0,3.
 - Obniżenie wymiaru czasu pracy albo objęcie pracowników przestojem ekonomicznym ma zastosowanie w okresie do 6 miesięcy od miesiąca, w którym iloraz uległ zmniejszeniu do poziomu mniejszego niż 105% ilorazu z miesiąca bazowego, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, chyba że pracodawca wcześniej przywróci czas pracy obowiązujący przed jego obniżeniem lub zakończy przestój ekonomiczny pracownika, który był nim objęty.
 - Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy ustala się w porozumieniu, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o porozumieniu, o którym mowa była w dotychczasowych przepisach (art. 15g ust. 11–15).
 - Skorzystanie z przedmiotowego uprawnienia nie wyklucza możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie, o którym mowa w dotychczasowych przepisach (art. 15g).

2. Maksymalna wysokość odpraw, odszkodowań lub innych świadczeń pieniężnych w wypadku spadku obrotów gospodarczych lub istotnego obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15gd)

- Pracodawca w rozumieniu art. 3 k.p. zatrudniającego na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia oraz innej umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia lub umowy o dzieło, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, w przypadku wystąpienia u niego spadku obrotów gospodarczych lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń może ograniczyć wysokość określonych świadczeń.
- Wysokość odprawy, odszkodowania lub innego świadczenia pieniężnego wypłacanego przez pracodawcę pracownikowi w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, jeżeli przepisy przewidują obowiązek wypłacenia świadczenia, nie może przekroczyć dziesięciokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

- Przedmiotowe przepisy stosuje się odpowiednio w związku z ustaniem odpłatnego pełnienia funkcji.
- Spadek obrotów gospodarczych (art. 15g ust. 9) to spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów wciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub
 - nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
- Istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń (poprzez odesłanie do art. 15gb ust. 2 ustawy o COVID-19) to zwiększenie ilorazu kosztów wynagrodzeń pracowników, z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracowników finansowanych przez pracodawcę i przychodów ze sprzedaży towarów lub usług z tego samego miesiąca kalendarzowego dowolnie wskazanego przez przedsiębiorcę i przypadającego od dnia 1 marca 2020 r. do dnia poprzedzającego skorzystanie przez pracodawcę z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, nie mniej niż o 5% w porównaniu do takiego ilorazu z miesiąca poprzedzającego (miesiąc bazowy).

3. Zawieszenie obowiązków w zakresie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w związku ze spadkiem obrotów lub wzrostem obciążenia funduszu wynagrodzeń (art. 15ge)

- Uprawnienie jest adresowane dla pracodawców w rozumieniu art. 3 k.p., którzy w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w przypadku wystąpienia u niego spadku obrotów gospodarczych lub istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń.
- Spadek obrotów gospodarczych (art. 15g ust. 9) to spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów wciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub
 - nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
- Istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń (poprzez odesłanie do art. 15gb ust. 2 ustawy o COVID-19) to zwiększenie ilorazu kosztów wynagrodzeń pracowników, z uwzględnieniem składek

na ubezpieczenia społeczne pracowników finansowanych przez pracodawcę i przychodów ze sprzedaży towarów lub usług z tego samego miesiąca kalendarzowego dowolnie wskazanego przez przedsiębiorcę i przypadającego od dnia 1 marca 2020 r. do dnia poprzedzającego skorzystanie przez pracodawcę z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, nie mniej niż o 5% w porównaniu do takiego ilorazu z miesiąca poprzedzającego (miesiąc bazowy).

- Pracodawca może zawiesić obowiązki:
 - tworzenia lub funkcjonowania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
 - dokonywania odpisu podstawowego,
 - wypłaty świadczeń urlopowycho których mowa w u.z.f.ś.s.
- Jeżeli u pracodawcy działają organizacje związkowe reprezentatywne, zawieszenie obowiązków następuje w porozumieniu z tymi organizacjami związkowymi.
- Nie stosuje się postanowień układów zbiorowych pracy lub regulaminów wynagradzania, wprowadzonych na podstawie art. 4 u.z.f.ś.s., ustalających wyższą wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne świadczenia o charakterze socjalno-bytowym niż określa ta ustawa. W takim przypadku stosuje się wysokość odpisu na ten fundusz określoną w tej ustawie.

4. Świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników nieobjętych ani przestojem lub przestojem ekonomicznym, ani obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg)

- Rozwiązanie dedykowane dla podmiotów, o których mowa w art. 15g ust. 1 ustawy o COVID-19, czyli przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, organizacji pożytku publicznego, u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 i:
 - którzy nie zalegają w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy oraz,
 - wobec których nie zachodzą przesłanki ogłoszenia upadłości.
- Spadek obrotów gospodarczych (art. 15g ust. 9) to spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub
 - nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
- Uprawnione podmioty mogą zwrócić się z wnioskiem o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, o wypłatę ze środków FGŚP świadczeń także na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników w rozumieniu k.p., zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (dotyczy osób wykonujących pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się

produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną), nieobjętych:

- przestojem w rozumieniu art. 81 k.p.,
 - przestojem ekonomicznym w rozumieniu art. 15g ust. 5 ustawy o COVID-19,
 - obniżonym wymiarem czasu pracy w rozumieniu art. 15g ust. 5 ustawy o COVID-19.
- Pomiotom tym przysługują też środki z FGŚP na opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne od przyznanych w ten sposób świadczeń.
- Wynagrodzenia pracowników są dofinansowywane do wysokości połowy tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego obowiązującego na dzień złożenia wniosku.
- Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.
- Świadczenia oraz środki przysługują przez łączny okres 3 miesięcy, przypadających od miesiąca złożenia wniosku.
- Pomoc można otrzymać wyłącznie w przypadku, jeśli nie uzyskało się pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy.

B. PRAWO PRACY

I. Elastyczne zasady ustalania pracownikom czasu pracy (nowelizacja art. 15zf ustawy o COVID-19)

1. Doprecyzowanie pojęcia „spadku obrotów gospodarczych”

- Spadek obrotów gospodarczych stanowi jedną z przesłanek wprowadzenia i stosowania przez pracodawcę elastycznych zasad ustalania czasu pracy pracowników
- W świetle Tarczy 4.0 jest to spadek sprzedaży towarów lub usług, ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień podjęcia przez pracodawcę decyzji o:
 - ograniczeniu nieprzerwanych odpoczynków, lub
 - podjęciu działań w celu zawarcia porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, lub
 - porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniuw porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego,
- lub
- nie mniej niż 25%, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień podjęcia przez pracodawcę decyzji o:
 - ograniczeniu nieprzerwanych odpoczynków, lub
 - podjęciu działań w celu zawarcia porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, lub
 - porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniuw porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego.

2. Rozszerzenie możliwości wprowadzenia zmian w organizacji i warunkach pracy również do sytuacji istotnego wzrostu obciążenia funduszu wynagrodzeń

- Istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń jest rozumiany jako iloraz dwóch wartości, tj.:
 - kosztów wynagrodzeń pracowników, z uwzględnieniem składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy, przy czym do kosztów tych nie można zaliczać:
 - wynagrodzeń pracowników, z którymi rozwiązano umowę o pracę,
 - kosztów wynagrodzeń pracowników, którym obniżono wynagrodzenie w trybie obecnie już obowiązującego art. 15g ust. 8 specustawy (w związku z obniżeniem wymiaru czasu pracy pracownika maksymalnie o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu) – w wysokości odpowiadającej wysokości tego obniżenia,
 - przychodów ze sprzedaży towarów lub usług z dowolnie wskazanego przez pracodawcę miesiąca kalendarzowego, przypadającego od dnia 1 marca 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień

podjęcia przez pracodawcę decyzji o ograniczeniu nieprzerwanych odpoczynków lub o podjęciu działań w celu zawarcia porozumienia o wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy/ o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami.

- Możliwość wprowadzenia zmian w zakresie uelastycznienia czasu pracy w oparciu o powyższe przesłanki dotyczy wyłącznie pracodawców, u których iloraz kosztów wynagrodzeń pracownik oraz spadku przychodów ze sprzedaży towarów lub usług, wynosi co najmniej 0,3. Udział kosztów wynagrodzeń w przychodach musi we wskazanym miesiącu wynosić przynajmniej 30%.

II. Urlop wypoczynkowy bez zgody pracownika (art. 15gc)

- Pracodawca, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, może udzielić pracownikowi, w terminie przez siebie wskazanym, bez uzyskania zgody pracownika i z pominięciem planu urlopów, urlopu wypoczynkowego niewykorzystanego przez pracownika w poprzednich latach kalendarzowych, w wymiarze do 30 dni urlopu.
- Pracownik jest zobowiązany do wykorzystania takiego urlopu.

III. Wypowiedzenie umowy o zakazie konkurencji (art. 15gf)

- W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, umowa o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu:
 - stosunku pracy,
 - umowy agencyjnej,
 - umowy zlecenia,
 - innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo
 - umowy o dziełomoże zostać wypowiedziana z zachowaniem terminu 7 dni.
- Uprawnienie do wypowiedzenia umowy przysługuje tylko tej stronie umowy, na rzecz której został ustanowiony zakaz konkurencji. Stroną tą jest odpowiednio: pracodawca, dający zlecenie, zamawiający.
- W ocenie projektodawcy strona zobowiązana do zapłaty odszkodowania z tytułu powstrzymania się przez drugą stronę umowy od prowadzenia działalności konkurencyjnej ma obowiązek wypłacić odszkodowanie za okres do wygaśnięcia umowy, co wynika z instytucji wypowiedzenia. Wypowiedzenie na podstawie analizowanego przepisu nie stanowi zarazem okoliczności, z której wystąpieniem wiązałby się obowiązek zapłaty kary umownej albo dodatkowego odszkodowania ponad to, które przysługuje za okres do momentu wygaśnięcia umowy. Tym samym wzajemne roszczenia stron ograniczają się do sytuacji, które występują w okresie trwania umowy, a samo wypowiedzenie umowy nie pociąga za sobą negatywnych skutków dla wypowiadającego.

IV. Praca zdalna

1. Uwagi ogólne

- Przepis art. 3 ustawy o COVID-19 umożliwia pracodawcy – w celu przeciwdziałania COVID-19 – polecenie pracownikom wykonywanie pracy zdalnej, tj. określonej w umowie o pracę, poza miejscem jej stałego wykonywania.
- Dotychczas regulacja dotycząca polecenia pracy zdalnej miała lakoniczny charakter i w istocie sprowadzała się do jednego przepisu. Na mocy Tarczy 4.0. dodano ustępy 3-8 w art. 3 ustawy o COVID-19, w których doprecyzowano zasady zlecenia pracownikowi pracy poza miejscem pracy, nakładając przy tym obowiązki zarówno po stronie pracodawcy jak i pracownika.

2. Szczegółowe regulacje

- Wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecone, jeżeli pracownik ma umiejętności i możliwości techniczne oraz lokalowe do wykonywania takiej pracy i pozwala na to rodzaj pracy. Trzeba podkreślić, że nie w każdym przypadku umiejętności pracownika oraz środki, jakimi dysponuje, pozwalają mu na podjęcie pracy w tym trybie. Pracownik nie może ponosić negatywnych konsekwencji takiego stanu rzeczy.
- W szczególności praca zdalna może być wykonywana przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub dotyczyć wykonywania części wytwórczych lub usług materialnych. To przykładowe wyliczenie ma charakter otwarty, a tym samym nie zawęża rodzaju dopuszczalnej pracy zdalnej ani środków, przy wykorzystaniu których ta praca może być wykonywana.
- Pracodawca jest zobowiązany zapewnić pracownikowi środki pracy i materiały do pracy potrzebne do wykonywania pracy zdalnej. Obsługę logistyczną pracy zdalnej zapewnia pracodawca.
- Pracodawca może w każdym czasie cofnąć polecenie wykonywania pracy zdalnej.
- Na polecenie pracodawcy pracownik wykonujący pracę zdalną ma obowiązek prowadzić ewidencję wykonanych czynności, uwzględniającą w szczególności opis tych czynności, a także datę oraz czas ich wykonania.
- Pracownik sporządza ewidencję wykonywanych czynności w formie i z częstotliwością określoną w poleceniu.
- Przy wykonywaniu pracy zdalnej pracownik może używać środków pracy niezapewnionych przez pracodawcę pod warunkiem, że umożliwi to poszanowanie i ochronę informacji poufnych i innych tajemnic prawnie chronionych, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa lub danych osobowych, a także informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

C. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

I. Składki ZUS

1. Wniosek o zwolnienie z opłacania składek w formie elektronicznej (zmiany w art. 31zp ustawy o COVID-19)

- Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., płatnik składek przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r.
- Dotychczas wniosek ten mógł być złożony w formie dokumentu papierowego albo elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS.
- Po nowelizacji przepisu wniosek o zwolnienie z opłacania składek może być złożony wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS, w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład w systemie teleinformatycznym.

2. Ewidencjonowanie składek zwolnionych z obowiązku ich opłacenia jako składki wpłacone (zmiany w art. 31zr ustawy o COVID-19)

- Ustawa o COVID-19 zakłada, że przy spełnieniu określonych przesłanek przedsiębiorcy mogą ubiegać się o zwolnienie z obowiązku opłacania składek do ZUS na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, fundusz pracy itp. za okres marzec – maj 2020 r. Wnioski można składać do końca czerwca 2020 r., a ZUS ma dodatkowy określony czas na rozpoznanie wniosku.
- Informacja o składkach na ubezpieczenie emerytalne osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących oraz duchownych, zwolnionych z obowiązku ich opłacania, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego jako składka wpłacona.
- Tarcza 4.0. wprowadza nowy przepis, zgodnie z którym, płatnika składek, który złożył wniosek o zwolnienie z opłacania składek, do dnia rozpatrzenia tego wniosku uważa się za niezalegającego w opłacaniu składek należnych za okres wskazany w tym wniosku.
- Dla podmiotów ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego, w ramach którego Zamawiający żąda zaświadczenia o niezaleganiu ze składkami do ZUS, istotnym jest zapewnienie możliwości uzyskania z ZUS zaświadczenia o braku zaległości w celu ich przedłożenia Zamawiającemu i tym samym spełnienia wymogów formalnych udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne. Jeśli uprawniony przedsiębiorca zgłosi wniosek do ZUS o zwolnienie ze składek, to do czasu ostatecznego rozpoznania wniosku przez organ nie będzie traktowany jako podmiot posiadający zaległość. Dotychczas przepis stanowił tylko o sytuacji kiedy podmiot uzyska już zwolnienie z obowiązku zapłaty składki.

II. Zasiłek opiekuńczy

1. Uwagi ogólne

- Przepisy ustawy o COVID-19 wprowadziły możliwość ubiegania się przez osoby uprawnione o dodatkowy zasiłek opiekuńczy.
- Tarcza 4.0. rozszerza krąg osób uprawnionych do dodatkowego zasiłku opiekuńczego o rodziców i opiekunów dzieci do lat 8.
- Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje uprawnionym do dnia 28 czerwca 2020 r. Okres ten może być wydłużony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów. W dniu 25 czerwca 2020 r. Rada Ministrów przedstawiła projekt rozporządzenia, w którym proponuje wydłużenie prawa do pobierania zasiłku na okres kolejnych 14 dni, nie dłużej niż do 12 lipca 2020 r.

2. Komu przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy?

- W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19 – dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje:
 - ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
 - ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat.
- W przypadku zamknięcia szkoły, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej lub innej placówki pobytu dziennego o podobnym charakterze z powodu COVID-19, do których uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna – dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi zwolnionemu od pełnienia służby, z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną.
- Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje powyżej wskazanym uprawnionym również w przypadku otwarcia tych placówek w czasie trwania COVID-19 do dnia 28 czerwca 2020 r.

3. Zasady przyznawania dodatkowego zasiłku opiekuńczego

- Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.
- Aby otrzymać dodatkowy zasiłek opiekuńczy należy złożyć u swojego płatnika składek, np. pracodawcy, zleceniodawcy oświadczenie o sprawowaniu opieki nad dzieckiem. Oświadczenie to jest jednocześnie wnioskiem o dodatkowy zasiłek opiekuńczy. Osoby prowadzące działalność pozarolniczą składają oświadczenie w ZUS. Oświadczenie można złożyć w dowolnym momencie, ale trzeba je złożyć, bo bez niego ZUS albo płatnik składek nie wypłaci zasiłku.
- Dodatkowego zasiłku opiekuńczego nie wlicza się do limitu 60 dni zasiłku opiekuńczego w roku kalendarzowym przyznawanego na tzw. ogólnych zasadach.
- Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określić dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego niż do dnia 28 czerwca 2020 r. poszczególnych grup osób uprawnionych oraz w zależności od funkcjonowania poszczególnych placówek, mając na

względnie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

III. Pracownicze Plany Kapitałowe

- Zmiana dotyczy procedury konsultacji i zawierania umów o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK przez jednostki sektora publicznego.
- Zgodnie z harmonogramem wdrażania podmioty te będą objęte przepisami ustawy o PPK z początkiem 2021 roku. W stosunku do obu rodzaju umów wyłączono stosowanie przepisów p.z.p., jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż progi unijne wskazane w ustawie.
- Wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa będzie mógł, w imieniu podmiotów zatrudniających, będących jednostkami organizacyjnymi danej jednostki samorządu terytorialnego, dokonać wyboru instytucji finansowej, z którą te podmioty zatrudniające zawrą umowy o zarządzanie.
- Procedura wyboru instytucji finansowej będzie przebiegała na dotychczasowych zasadach tj. konieczne będzie zawarcie porozumienia z przedstawicielami zakładowych organizacji związkowych, a w przypadku braku organizacji z reprezentacją pracowników wyłonioną w trybie przyjętym w danym podmiocie. Jeżeli na miesiąc przed upływem terminu zawarcia umowy o zarządzanie porozumienie nie zostanie zawarte, właściwy organ zarządzający będzie uprawniony do dokonania wyboru instytucji finansowej samodzielnie.

D. NALEŻNOŚCI PUBLICZNOPRAWNE

I. Zmiany w przepisach podatkowych

1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

- Rozszerzono krąg podmiotów, na rzecz których można dokonać darowizny podlegającej odliczeniu od podstawy opodatkowania. Odliczeniu będą podlegały darowizny przekazane domom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegowniom, schroniskom dla osób bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi, ośrodkom wsparcia, rodzinnym domom pomocy oraz domom pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na cele związane z prowadzeniem tych placówek. Podatnicy będą mogli odliczyć darowizny dokonane w okresie od 1 stycznia do 30 września 2020 r.
- Skrócono do 30 dni od dnia upływu terminu zapłaty (aktualnie 90 dni) okres po upływie którego można skorzystać z „ulgi na złe długi”. Podatnicy mogą skorzystać z tego uprawnienia w odniesieniu do okresów rozliczeniowych, w których ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.
- Dla podatników, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek, wprowadzono możliwość zmniejszenia wysokości zaliczki należnej za miesiąc, w którym upłynęło 30 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie, do okresu, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta – o 17% lub 19% wartości wierzytelności w zależności od wybranej metody opodatkowania. Podatnicy mogą skorzystać z tego uprawnienia w odniesieniu do okresów rozliczeniowych, w których ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.
- Możliwość odliczenia darowizn rzeczowych w formie laptopów i tabletów przekazanych od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r. dokonanych na rzecz określonych w ustawie podmiotów m.in. szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych. Komputery, czy laptopy muszą być zdadne do użytku i nie starsze niż 3 lata. Odliczeniu będzie podlegać kwota 200%, 150% lub 100% wartości darowizny w zależności od okresu, którym darowizna zostanie dokonana.
- Możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych np. podmiotom wykonującym działalność leczniczą w związku z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19.
- Wyłączono z kategorii przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej wartości darowizn otrzymanych od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. przez placówki medyczne oraz placówki oświatowe, w związku z epidemią COVID-19.
- Umożliwiono uznanie za koszt uzyskania przychodu kar umownych i odszkodowań z tytułu wad dostarczonych towarów, wykonanych robót i usług oraz zwłoki w dostarczeniu towaru wolnego od wad lub zwłoki w usunięciu wad towarów albo wykonanych robót i usług, jeżeli obowiązek zapłaty powstał w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19.

2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)

- Wyłączono stosowanie przepisów o cenach transferowych w stosunku do transakcji między uczelnią medyczną a podmiotem leczniczym.
- Rozszerzono krąg podmiotów, na rzecz których można dokonać darowizny podlegającej odliczeniu od podstawy opodatkowania. Odliczeniu będą podlegały darowizny przekazane domom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegowniom, schroniskom dla osób bezdomnych, w tym z

usługami opiekuńczymi, ośrodkom wsparcia, rodzinnym domom pomocy oraz domom pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

- Skrócono do 30 dni od dnia upływu terminu zapłaty (aktualnie 90 dni) okres po upływie którego można skorzystać z „ulgi na złe długi”. Podatnicy mogą skorzystać z tego uprawnienia w odniesieniu do okresów rozliczeniowych, w których ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.
- Dla podatników, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek, wprowadzono możliwość zmniejszenia wysokości zaliczki należnej za miesiąc, w którym upłynęło 30 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie, do okresu, w którym wierzytelność została uregulowana lub zbyta – o 9% (mały podatnik) lub 19% (pozostali podatnicy) wartości wierzytelności. Podatnicy mogą skorzystać z tego uprawnienia w odniesieniu do okresów rozliczeniowych, w których ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.
- Możliwość odliczenia darowizn rzeczowych w formie laptopów i tabletów przekazanych od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r. dokonanych na rzecz określonych w ustawie podmiotów m.in. szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych. Komputery, czy laptopy muszą być zdatne do użytku i nie starsze niż 3 lata. Odliczeniu będzie podlegać kwota 200%, 150% lub 100% wartości darowizny w zależności od okresu, którym darowizna zostanie dokonana.
- Możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych np. podmiotom wykonującym działalność leczniczą w związku z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19.
- Wyłączono z kategorii przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej wartości darowizn otrzymanych od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. przez placówki medyczne oraz placówki oświatowe, w związku z epidemią COVID-19.
- Umożliwiono uznanie za koszt uzyskania przychodu kar umownych i odszkodowań z tytułu wad dostarczonych towarów, wykonanych robót i usług oraz zwłoki w dostarczeniu towaru wolnego od wad lub zwłoki w usunięciu wad towarów albo wykonanych robót i usług, jeżeli obowiązek zapłaty powstał w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanem epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19.

3. Zryczałtowany podatek dochodowy od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne

- Rozszerzono krąg podmiotów, na rzecz których można dokonać darowizny podlegającej odliczeniu od podstawy opodatkowania. Odliczeniu będą podlegały darowizny przekazane domom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, noclegowniom, schroniskom dla osób bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi, ośrodkom wsparcia, rodzinnym domom pomocy oraz domom pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- Skrócono do 30 dni od dnia upływu terminu zapłaty (aktualnie 90 dni) okres po upływie którego można skorzystać z „ulgi na złe długi”. Podatnicy mogą skorzystać z tego uprawnienia w odniesieniu do okresów rozliczeniowych, w których ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.
- Możliwość odliczenia darowizn rzeczowych w formie laptopów i tabletów przekazanych od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2020 r. dokonanych na rzecz określonych w ustawie podmiotów m.in. szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych. Komputery, czy laptopy muszą być zdatne do użytku i nie starsze niż 3 lata. Odliczeniu będzie podlegać kwota 200%, 150% lub 100% wartości darowizny w zależności od okresu, którym darowizna zostanie dokonana.
- Podatnicy opłacający zryczałtowany podatek dochodowy w formie karty podatkowej, którzy nie prowadzą pozarolniczej działalności gospodarczej, w okresie wynikającym z wprowadzenia z powodu COVID-19 czasowego ograniczenia prowadzenia tej działalności, nie będą obowiązani do zawiadamiania naczelnika urzędu skarbowego o rozpoczęciu i zakończeniu przerwy w prowadzeniu

pozarolniczej działalności gospodarczej. Rozwiązanie to spowoduje, że pomimo braku stosownego zawiadomienia ten krąg podatników nie będzie zobligowany do zapłaty podatku dochodowego za okres, w którym działalność nie była prowadzona ze względu na wprowadzone ograniczenia.

4. Raportowanie schematów podatkowych

- Terminy przewidziane w rozdziale dotyczącym informacji o schematach podatkowych nie rozpoczną biegu, a rozpoczęte będą podlegały zawieszeniu w okresie od dnia 31 marca 2020 r. do trzydziestego dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, przy czym w przypadku schematu podatkowego transgranicznego nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2020 r.
- Brak tej regulacji powodowałby obowiązek przekazania Szefowi KAS informacji o schemacie podatkowym w terminie 30 dni od dnia następnego po udostępnieniu schematu podatkowego, od następnego dnia po przygotowaniu do wdrożenia schematu podatkowego lub od dnia dokonania pierwszej czynności związanej z wdrażaniem schematu podatkowego – w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej.

5. Certyfikaty rezydencji

- Przedłużono ważność certyfikatów rezydencji podatkowej. W przypadku certyfikatu rezydencji niezawierającego okresu jego ważności, w odniesieniu do którego okres kolejnych dwunastu miesięcy upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, płatnik przy poborze podatku uwzględnia ten certyfikat przez okres obowiązywania tych stanów oraz przez okres 2 miesięcy po ich odwołaniu.
- Wprowadzono możliwość posługiwania się kopią certyfikatu rezydencji. W czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, a także w okresie kolejnych 2 miesięcy po ich odwołaniu, miejsce zamieszkania i siedziby podatnika dla celów podatkowych mogą być potwierdzone kopią certyfikatu rezydencji, jeżeli informacje wynikające z przedłożonej kopii certyfikatu rezydencji nie budzą uzasadnionych wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym.
- Ułatwiono możliwości uzyskania od podatnika certyfikatu rezydencji. W czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, a także w okresie kolejnych 2 miesięcy po ich odwołaniu warunek uzyskania przez płatnika certyfikatu rezydencji od podatnika uważa się za spełniony także w przypadku, gdy płatnik posiada certyfikat rezydencji tego podatnika obejmujący 2019 r. oraz oświadczenie podatnika co do aktualności danych w nim zawartych.

6. Ceny transferowe

- Wydłużono terminy do złożenia informacji o cenach transferowych:
 - do dnia 31 grudnia 2020 r. – w przypadku gdy termin ten upływa w okresie od dnia 31 marca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r.;
 - o 3 miesiące – w przypadku gdy termin ten upływa w okresie od 1 października 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.
- Wydłużono terminy do złożenia oświadczenia o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych:
 - do dnia 31 grudnia 2020 r. – w przypadku gdy termin ten upływa w okresie od dnia 31 marca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r.;
 - o 3 miesiące – w przypadku gdy termin ten upływa w okresie od 1 października 2020 r. do 31 stycznia 2021 r.

Termin do dołączenia do tej lokalnej dokumentacji cen transferowych grupowej dokumentacji cen transferowych przedłuża się do końca trzeciego miesiąca licząc od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin do złożenia tego oświadczenia.

II. Opłata z tytułu użytkowania wieczystego

1. Uwagi ogólne

- Znowelizowany art. 15j ustawy o COVID-19 zakłada przesunięcie ustawowego terminu płatności opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa i nieruchomości jednostek samorządu terytorialnego za rok 2020 na dzień 31 stycznia 2021 r.
- Opłatę tę wnosi się w tym terminie także w przypadku ustalenia przez właściwy organ wcześniejszego terminu zapłaty na wniosek użytkownika wieczystego.
- Rozwiązanie zaproponowane w zmienianym art. 15j zwiększy horyzont czasowy planowania wydatkowania środków przez podmioty dotknięte negatywnymi konsekwencjami gospodarczymi epidemii COVID-19.
- Tarcza 4.0. wprowadza do ustawy o COVID-19 nowe przepisy art. 15ja–15je, mające na celu złagodzenie negatywnych skutków spowodowanych epidemią COVID-19 w stosunku do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą z wykorzystaniem nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego przez zmniejszenie obciążeń wynikających z zawartych umów użytkowania wieczystego, a także w związku z oddaniem na ich rzecz nieruchomości w najem, dzierżawę lub użytkowanie.

2. Pomniejszenie opłaty rocznej z tytułu użytkownika wieczystego

- Opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości należącej do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, należna za 2020 r. od:
 - Przedsiębiorcy, tj. osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującej działalność gospodarczą bądź wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej;
 - organizacji pozarządowej;
 - podmiotu prowadzącego działalność pożytku publicznego oraz państwowej osoby prawnej;u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, podlega pomniejszeniu proporcjonalnie do liczby dni w tym roku, w których obowiązywał stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii z powodu COVID-19.
- Warunkiem pomniejszenia jest:
 - zgłoszenie wniesienia opłaty w pomniejszonej wysokości staroście lub prezydentowi miasta na prawach powiatu, wykonującym zadania z zakresu administracji rządowej, do dnia 31 stycznia 2021 r.;
 - brak zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.
- Zgodnie z art. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, pod pojęciem zasobu nieruchomości należy rozumieć nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Skarbu Państwa, gminy, powiatu lub województwa i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Skarbu Państwa, gminy, powiatu lub województwa.

3. Niepobieranie czynszu i dzierżawy oraz należności za użytkowanie przypadających Skarbowi Państwa

- Nie pobiera się czynszu najmu i dzierżawy oraz należności za użytkowanie przypadających Skarbowi Państwa za okres kolejnych trzech miesięcy w 2020 r. następujących po miesiącu, w którym dokonano zgłoszenia – z tytułu umów najmu, dzierżawy lub użytkowania zawartych na okres co najmniej trzech miesięcy w odniesieniu do nieruchomości należącej do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej, od:
 - Przedsiębiorcy, tj. osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującej działalność gospodarczą bądź wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej;
 - organizacji pozarządowej;
 - podmiotu prowadzącego działalność pożytku publicznego oraz państwowej osoby prawnej; u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.
- Warunkiem odstąpienia od pobrania czynszu i dzierżawy oraz innej należności jest:
 - zgłoszenie wnoszenia należności z pominięciem należności za wskazany we wniosku okres kolejnych trzech miesięcy staroście lub prezydentowi miasta na prawach powiatu, wykonującym zadania z zakresu administracji rządowej, lub kierownikowi państwowej jednostki organizacyjnej, na rzecz której ustanowiono trwałe zarząd – przed upływem terminu do ich wniesienia;
 - brak zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.

4. Przesłanki skorzystania z powyższych rozwiązań

- Przez **spadek obrotów gospodarczych** należy rozumieć spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
 - nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień dokonania zgłoszenia, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego;
 - nie mniej niż o 25%, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień dokonania zgłoszenia, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego.Za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.
- Dokonując zgłoszenia, podmiot oświadcza:
 - o wystąpieniu spadku obrotów gospodarczych;
 - o niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.;
 - że wykorzystuje nieruchomość do prowadzenia działalności gospodarczej.
- Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

- Na żądanie właściwego organu dokonujący ogłoszenie przedstawia w terminie 30 dni od dnia otrzymania żądania dokumenty potwierdzające spełnienie przesłanek. Nieprzedstawienie w terminie tych dokumentów, niezłożenie oświadczenia lub stwierdzenie przez właściwy organ, iż nie zostały spełnione przesłanki stanowi podstawę do dochodzenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości należącej do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa lub należności za użytkowanie przypadających Skarbowi Państwa – w pełnej wysokości.
- Rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa może podjąć uchwałę o odpowiednim stosowaniu przepisów o pomniejszeniu bądź niepobieraniu opłaty w odniesieniu do opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego lub czynszu najmu i dzierżawy oraz należności za użytkowanie nieruchomości należących odpowiednio do gminnego, powiatowego lub wojewódzkiego zasobu nieruchomości.
- Powyższą regulację stosuje się do należności z tytułu umów najmu, dzierżawy lub użytkowania zawartych w okresie poprzedzającym wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii z powodu COVID-19.

E. KREDYTY I POŻYCZKI

I. Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych

1. Uwagi ogólne

- Jednym z kluczowych świadczeń pomocowych związanych z Tarczą 4.0 jest dopłata do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w związku z COVID-19.
- Art. 2-14 Tarczy 4.0 regulują zasady stosowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na podstawie umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r. przedsiębiorcom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- Dopłaty do oprocentowania będą stosowane do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, zarówno w rachunku kredytowym, jak i w rachunku bieżącym, udzielanych w złotych, w celu zapewnienia płynności finansowej, w szczególności krótkoterminowej i średnioterminowej, utraconej lub zagrożonej utratą w związku z konsekwencjami rozprzestrzeniania się epidemii COVID-19.
- Dopłaty stosowane są do kredytów udzielonych na podstawie umów kredytu zawartych od dnia wejścia w życie Tarczy 4.0, a także do kredytów udzielonych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli umowy te zostaną dostosowane do warunków określonych w niej określonych.
- W przypadku dostosowania kredytów do warunków Tarczy 4.0. przez umowę kredytu należy rozumieć umowę zmieniającą (aneks) dostosowującą umowę kredytu, zawartą przed dniem wejścia w życie Tarczy 4.0, do warunków w niej określonych.

2. Zasady udzielania dopłat do oprocentowania kredytów

Podmioty uprawnione do skorzystania z dopłat do oprocentowania kredytu

Po spełnieniu określonych warunków o kredyt z dopłatą może ubiegać się przedsiębiorca, który:

- na dzień 31 grudnia 2019 r. nie spełniał kryteriów przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 Rozporządzenia 651/2014;
- wykonuje na terenie RP działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów p.p. lub działalność w sektorze produkcji rolnej, lub zawiesił wykonywanie tej działalności po dniu 1 lutego 2020 r. w związku z konsekwencjami COVID-19;
- nie zaciągnął innego kredytu na podstawie Tarczy 4.0;
- utracił płynność finansową, tj. zdolność do spłaty w terminie wymagalnych zobowiązań lub jest zagrożony utratą płynności finansowej, w związku z konsekwencjami rozprzestrzeniania się COVID-19.

Podmioty udzielające dopłat do oprocentowania kredytu

- Kredytów z dopłatami do oprocentowania będą udzielały banki, które zawrą z BGK umowę o współpracy.
- Lista banków udzielających kredytów z dopłatami zostanie opublikowana na stronie internetowej BGK.
- Dopłaty będą wypłacane przez BGK ze środków Funduszu Dopłat do Oprocentowania, bankom, które zawarły z BGK umowę o współpracy.

Procedura uzyskania dopłaty do oprocentowania kredytu

- Udzielenie kredytu z dopłatami następuje na wniosek przedsiębiorcy.
- Umowy kredytu z dopłatą będą mogły być zawierane do 31 grudnia 2020 r.
- Do wniosku przedsiębiorca dołącza:
 - dokumenty potwierdzające utratę płynności finansowej lub zagrożenie utraty płynności finansowej;
 - inne dokumenty i oświadczenia wymagane przez bank, wynikające z jego wewnętrznych procedur;
 - oświadczenie, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o spełnianiu warunków, o których mowa powyżej; przedsiębiorca składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: *„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”*. Oświadczenie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń na podstawie art. 233 § 6 k.k.
- Bank zawiera umowę kredytu z przedsiębiorcą, który złożył kompletny wniosek, po zweryfikowaniu spełnienia przez przedsiębiorcę warunków określonych w Tarczy 4.0. Bank weryfikuje spełnienie warunków na podstawie złożonego oświadczenia przedsiębiorcy, a także utraty lub zagrożenia płynności finansowej w związku z COVID-19 na podstawie dokumentów przedstawionych przez przedsiębiorcę.
- W przypadku braków formalnych wniosku lub potrzeby przedłożenia dodatkowych informacji bank informuje przedsiębiorcę o konieczności uzupełnienia wniosku lub przedłożenia dodatkowych informacji w wyznaczonym terminie. Wówczas za datę złożenia wniosku przyjmuje się datę złożenia uzupełnionego wniosku lub przedłożenia dodatkowych informacji wraz z oświadczeniem.
- Co istotne, bank zawiera umowę kredytu z dopłatą z przedsiębiorcą pod warunkiem podjęcia pozytywnej decyzji kredytowej – zależnej od zdolności kredytowej przedsiębiorcy (definicja „zdolności kredytowej” została uregulowana w p.b.), z zastrzeżeniem, że utrata płynności finansowej nie stanowi podstawy do stwierdzenia braku zdolności kredytowej, o ile bank uzna, na podstawie udokumentowanej analizy, że okoliczności te są przejściowe i po uzyskaniu kredytu z dopłatą przedsiębiorca odzyska zdolność do terminowej spłaty swoich zobowiązań oraz zdolność ta zostanie utrzymana do końca trwania umowy kredytowej.
- Banki udzielające dopłat będą pozostawiały bez rozpatrzenia wnioski, które nie zostaną uzupełnione w wyznaczonym terminie, wnioski złożone w czasie uniemożliwiającym bankowi rozpatrzenie wniosku i zawarcie umowy kredytu w terminie do 31 grudnia 2020 r., a także wnioski złożone po ogłoszeniu przez BGK informacji, że przewidywane zapotrzebowanie na dopłaty przekroczyło kwotę stanowiącą 95% maksymalnego limitu wydatków z budżetu państwa.

Rodzaj i wysokość dopłat do kredytów

- W przypadku zawarcia umowy kredytu z bankiem część kwoty oprocentowania ustalonej w umowie kredytowej będzie pokrywana w formie dopłat.
- Oprocentowanie kredytu z dopłatą naliczane jest według stawki określonej w umowie kredytu, z zastrzeżeniem, że oprocentowanie to nie może być wyższe niż średnie oprocentowanie pozostałych kredytów obrotowych udzielanych przez bank.
- Dopłata stanowić może:
 - część odsetek należnych bankowi i odpowiadać, w przypadku:

- ❖ mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy w rozumieniu załącznika I do Rozporządzenia 651/2014 – 2 punktom procentowym;
- ❖ innego przedsiębiorcy niż wymieniony wyżej – 1 punktowi procentowemu;
- całość odsetek należnych bankowi, jeżeli oprocentowanie kredytu z dopłatą nie przekracza wartości przewidzianej dla danej kategorii przedsiębiorców.
- W efekcie przedsiębiorca spłaca wyłącznie część odsetek należnych bankowi stanowiących różnicę między odsetkami naliczonymi według oprocentowania a kwotą dopłaty, o której mowa w powyżej.
- Dopłaty do oprocentowania stanowią pomoc publiczną dla przedsiębiorcy i mogą być stosowane pod warunkiem, że ich wartość nie przekracza na jednego przedsiębiorcę, łącznie z inną pomocą udzielaną zgodnie z Sekcją 3.1 Komunikatu Komisji Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 91 I/01), określonych kwot w zależności od rodzaju prowadzonej działalności wyrażonej w złotych równowartości:
 - 100 000 euro brutto – w przypadku pomocy udzielonej w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych;
 - 120 000 euro brutto – w przypadku pomocy udzielonej w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
 - 800 000 euro brutto – w przypadku pozostałej pomocy.
- W przypadku, gdy przedsiębiorca prowadzi działalność w kilku sektorach, do których mają zastosowanie różne maksymalne kwoty, pomoc może być udzielona, o ile jest zapewnione, za pomocą rozdzielności rachunkowej, przestrzeganie odpowiedniego pułapu dla każdej z tych działalności oraz że maksymalna możliwa kwota dla każdej działalności nie została przekroczona. Suma otrzymanej pomocy przez przedsiębiorcę działającego w kilku sektorach nie może przekroczyć wartości 800 000 euro brutto.
- Dopłaty nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

II. Zawieszenie wykonania kredytów

1. Uwagi ogólne

- Dotychczas art. 31f ustawy o COVID-19 przewidywał możliwość dokonania przez bank zmian określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu udzielonego przedsiębiorcy, organizacji pozarządowej, jeżeli został on udzielony przed dniem 8 marca 2020 r. oraz gdy było to uzasadnione oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy dokonaną przez bank nie wcześniej niż w dniu 30 września 2019 r.
- Tarcza 4.0 przewiduje dodanie do ustawy o COVID-19 przepisów od 31fa-31fc.

2. Zasady zawieszenia kredytów

- Na wniosek kredytobiorcy kredytodawca zawiesza wykonanie:
 - umowy o kredyt konsumencki w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim albo
 - umowy o kredyt hipoteczny w rozumieniu ustawy z dnia 23 marca 2017 roku o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, albo
 - umowy o kredyt w rozumieniu art. 69 p.b. – jeżeli kredytobiorcą jest konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c.

- Zawieszenie jest możliwe w odniesieniu do umów zawartych przed dniem 13 marca 2020 r., jeżeli termin zakończenia kredytowania określony w tych umowach przypada po upływie 6 miesięcy od tej daty.
- Zawieszenie wykonania umowy będzie możliwe wobec kredytobiorcy, który po dniu 13 marca 2020 r. utracił pracę lub inne główne źródło dochodu (jeżeli po stronie kredytobiorcy jest więcej niż jedna osoba, warunek pozostaje spełniony, jeżeli źródło dochodu utraci choćby jedna z nich).
- Jeżeli zainteresowany zawieszeniem wykonania umowy jest kredytobiorcą więcej niż jednej umowy z danym kredytodawcą, wniosek o zawieszenie może dotyczyć tylko jednej z tych umów.
- Wniosek należy złożyć na trwałym nośniku (pisemnie, mailowo, poprzez bankowość elektroniczną).
- Wniosek powinien zawierać w szczególności:
 - oznaczenie kredytobiorcy;
 - oznaczenie kredytodawcy;
 - oznaczenie umowy o kredyt;
 - wskazanie wnioskowanego okresu zawieszenia umowy;
 - oświadczenie kredytobiorcy, że po dniu 13 marca 2020 r. utracił pracę lub główne źródło dochodu.
- Wykonanie umowy zostaje zawieszane z dniem doręczenia kredytodawcy wniosku, na okres wskazany we wniosku, nie dłuższy niż 3 miesiące.
- W okresie zawieszenia kredytobiorca nie jest zobowiązany do dokonywania płatności wynikających z umowy (z wyjątkiem opłat z tytułu ubezpieczeń powiązanych z umowami). W okresie tym są również naliczane odsetki.
- Kredytodawca w terminie 14 dni od dnia doręczenia wniosku potwierdza na trwałym nośniku jego otrzymanie i przekazuje potwierdzenie kredytobiorcy. Potwierdzenie zawiera okres, na który obowiązuje zawieszenie wykonywania umowy oraz wysokość opłat z tytułu ubezpieczeń.
- Zaznaczyć należy, że brak potwierdzenia nie wpływa na rozpoczęcie zawieszenia wykonania umowy.
- Okres zawieszenia wykonywania umowy nie jest traktowany jako okres kredytowania, ulega on odpowiedniemu przedłużeniu.
- Zawieszenie wykonania umowy nie dotyczy kredytu studenckiego.
- Jeżeli kredytodawca na wniosek kredytobiorcy zawiesił w całości lub w części spłatę umowy w warunkach innych niż wynikające z powyższych założeń, np. w oparciu o postanowienia umowne dotyczące tzw. „wakacji kredytowych”, termin tego zawieszenia ulega z mocy prawa skróceniu z dniem doręczenia kredytodawcy wniosku kredytobiorcy. Wówczas kredytodawca w potwierdzeniu wskazuje kredytobiorcy także sposób rozliczenia z tytułu zawieszenia spłaty umowy, które uległo skróceniu.

F. SPÓŁKI I PRAWO HANDLOWE

I. Wydłużenie terminów dotyczących wezwań spółek akcyjnych w upadłości (zmiany w u.z.k.s.h.)

- Tarcza 4.0 po raz kolejny modyfikuje regulacje u.z.k.s.h.
- Unormowana została sytuacja spółek akcyjnych, które na dzień 30 września 2020 r. znajdują się w upadłości i nie dokonały pierwszego wezwania akcjonariuszy do złożenia dokumentów akcji w siedzibie spółki. Do upływu okresu 12 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego przepisy ustaw zmienianych przez u.z.k.s.h. stosuje się w brzmieniu dotychczasowym z wyjątkiem:
 - zmian w zakresie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym,
 - obowiązku założenia przez spółkę akcyjną i spółkę komandytowo-akcyjną stron internetowych i zamieszczania na tych stronach w miejscach wydzielonych na komunikację z akcjonariuszami, wymagane przez prawo lub ich statuty ogłoszenia pochodzące od spółek.
- W odniesieniu do spółek akcyjnych opisanych wyżej zmienione zostały terminy przewidziane w u.z.k.s.h.:
 - moc obowiązująca dokumentów akcji wydanych przez spółkę wygasa z mocy prawa dzień po upływie okresu 12 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego (art. 15 ust. 1 u.z.k.s.h.);
 - do pierwszego dnia po upływie okresu 12 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego do wykonywania i przenoszenia praw z akcji na okaziciela, których dokumenty zostały złożone w spółce, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące akcji imiennych (art. 19 u.z.k.s.h.);
 - do spółek publicznych, których akcje do pierwszego dnia po upływie okresu 12 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego nie były dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzone do obrotu w alternatywnym systemie obrotu albo zostały wycofane lub wykluczone z takiego obrotu przed tym dniem, stosuje się przepisy dotyczące spółek publicznych (art. 20 ust. 1 u.z.k.s.h.);
 - termin wezwania do złożenia dokumentów akcji w spółce przypada na pierwszy dzień po upływie 6 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego (art. 16 ust. 2 u.z.k.s.h.);
 - dokument akcji zachowuje moc dowodową wyłącznie w zakresie wykazywania przez akcjonariusza wobec spółki, że przysługują mu prawa udziałowe, do pierwszego dnia po upływie 5 lat od dnia upływu okresu 12 miesięcy od dnia prawomocnego ukończenia, zakończenia, uchylecia albo umorzenia postępowania upadłościowego. (art. 15 ust. 2 u.z.k.s.h.).
- Powyższa zmiana wejdzie w życie dnia 30 września 2020 r.

II. Terminy zapłaty (zmiany w u.p.n.o.t.h.)

- Zmianie uległo brzmienie art. 5 u.p.n.o.t.h., dotyczącego odsetek w przypadku zastrzeżenia terminu zapłaty, po upływie którego wierzycielowi przysługuje prawo dochodzenia odsetek za opóźnienie.
- Dotychczasowe brzmienie przywołanego przepisu było następujące:

Jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem podmiotu publicznego będącego podmiotem leczniczym, przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.
- Tarcza 4.0 zmienia treść art. 5 poprzez zawężenie grona wierzycieli, którzy uprawnieni są do dochodzenia odsetek na zasadach wskazanych w tym przepisie i wyłączenie z tego grona dużych przedsiębiorców.

- Art. 5 u.p.n.o.t.h. uzyskał następujące brzmienie:
Jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem podmiotu publicznego będącego podmiotem leczniczym, przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel, który nie jest dużym przedsiębiorcą, może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.

III. Zdalne kontrole przedsiębiorców (zmiany w p.p.)

- Rozszerzona została możliwość przeprowadzenia kontroli przedsiębiorcy, która może się odbyć w sposób zdalny. Tarczą 4.0 dodano do art. 51 p.p. nowy przepis ust. 3a, który umożliwia, za zgodą przedsiębiorcy, przeprowadzenie kontroli lub poszczególnych czynności kontrolnych w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego bądź środków komunikacji elektronicznej. Taka forma kontroli może mieć miejsce, jeżeli usprawni to prowadzenie kontroli lub jeżeli przemawia za tym charakter prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej.
- Co istotne, dokumenty oraz informacje pozyskane z naruszeniem zasad kontroli zdalnej nie stanowią dowodu w postępowaniu kontrolnym (nowy art. 51 ust. 4 p.p.).

G. POSTĘPOWANIE RESTRUKTURYZACYJNE

Uwagi ogólne

- Tarcza 4.0 wprowadza nowy typ postępowania – uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Regulacje zawarte w art. 15-25 Tarczy 4.0 przewidują możliwość przeprowadzenia postępowania o zatwierdzenie układu uregulowanego w p.r. z modyfikacjami, które mają umożliwić szybsze i efektywniejsze zawarcie układu z wierzycielami, z jednoczesnym zapewnieniem ochrony słusznych praw wierzycieli.
- Podstawowym celem wprowadzenia zmian jest umożliwienie dłużnikowi podjęcia negocjacji z wierzycielami bez konieczności formalnego otwierania postępowania przez sąd z jednoczesną ochroną przed egzekucją prowadzoną przez indywidualnie działających wierzycieli.

Umowa o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania

- Zgodnie z art. 210 p.r., dłużnik zawiera umowę o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania w celu przygotowania propozycji układowych, przeprowadzenia samodzielnego zbierania głosów i złożenia wniosku o zatwierdzenie układu.
- Tarcza 4.0 przewiduje, że podmiot, który zawarł umowę z doradcą restrukturyzacyjnym o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania może do dnia 30 czerwca 2021 r. jednokrotnie obwieścić w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego w oparciu o przepisy p.r., z zastrzeżeniem przepisów wprowadzonych Tarczą 4.0.
- Obwieszczenie powinno zawierać:
 - imię i nazwisko dłużnika albo jego nazwę, miejsce zamieszkania lub siedzibę, adres;
 - numer PESEL albo numer KRS (a w ich braku dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację);
 - oświadczenie o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu;
 - imię i nazwisko nadzorcy układu albo nazwę spółki handlowej będącej nadzorcą układu;
 - numer licencji nadzorcy układu lub numer KRS;
 - dzień układowy.
- publikacji obwieszczenia nadzorcy układu zawiadamia sąd właściwy do rozpoznania wniosku o zatwierdzenie układu w terminie 3 dni od dnia jego dokonania.
- Dzień opublikowania obwieszczenia stanowi dzień otwarcia postępowania o zatwierdzenie układu, z tym zastrzeżeniem, że dzień otwarcia nie może przypadać na dzień wcześniejszy niż 7 dni przed złożeniem wniosku o publikację i 7 dni po złożeniu tego wniosku.
- Z dniem opublikowania obwieszczenia do dnia umorzenia lub zakończenia postępowania o zatwierdzenie układu:
 - postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem oraz dotyczące wierzytelności rzeczowych i wierzytelności zabezpieczonych przewłaszczeniem na zabezpieczenie, wszczęte przed dniem otwarcia postępowania, ulega zawieszeniu z mocy prawa;
 - wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem oraz wierzytelności, o których mowa powyżej jest, niedopuszczalne;
 - odpowiednie zastosowanie mają następujące przepisy p.r.:
 - art. 252 dotyczący niedopuszczalności spełniania świadczeń z wierzytelności objętych układem,
 - art. 253 dotyczący potrąceń wzajemnych wierzytelności między dłużnikiem a wierzycielem,
 - art. 256 dotyczący niedopuszczalności wypowiedzania umów najmu i dzierżawy; zezwolenia, o których mowa w tym przepisie wydaje nadzorca układu.

Propozycje układowe a zgoda wierzyciela

- Jeżeli propozycje układowe przewidują:
 - pełne zaspokojenie wierzytelności, o której mowa w art. 260 ust. 1 p.r.,
 - w terminie określonym w układzie,
 - wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą ustanowienia zabezpieczenia,
 - nawet jeżeli umowa ta została skutecznie rozwiązana lub wygasła,
 - albo jej zaspokojenie w stopniu nie niższym od tego, jakiego można się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczeniawówczas do objęcia tej wierzytelności układem nie jest konieczna zgoda wierzyciela.
- Powyższa zasada dotyczy także wierzytelności zabezpieczonych w trybie art. 249 p.r. (przepis ten dotyczy umów powierniczych).
- W konsekwencji, jeżeli dłużnik planuje objąć układem wspomniane wierzytelności, musi wykazać w propozycjach układowych, że w układzie przewidziano albo pełne zaspokojenie tych wierzytelności, albo ich zaspokojenie w stopniu nie niższym od tego, jakiego można się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia. Okoliczność ta będzie badana przez sąd na etapie zatwierdzania układu.

Uchylenie skutków dokonania obwieszczenia

- Wierzyciel, dłużnik lub nadzorca układu może zwrócić się do sądu o uchylenie skutków opublikowania obwieszczenia, jeżeli prowadzą one do pokrzywdzenia wierzycieli. Sąd może wysłuchać wierzyciela, dłużnika lub nadzorcę układu.
- Uchylenie skutków skutkuje także uchyleniem ograniczenia dłużnika w sprawowaniu zarządu.
- O uchyleniu skutków dokonania obwieszczenia nadzorca układu obwieszcza w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Głosowanie nad układem – możliwość głosowania z wykorzystaniem środków komunikacji

- Nadzorca układu może wyznaczyć termin zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem. Zgromadzeniu przewodniczy wówczas nadzorca układu.
- Jeżeli pozwolą na to możliwości techniczne, głosowanie na zgromadzeniu wierzycieli może zostać przeprowadzone z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji.
- Głosowanie z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji obejmuje w szczególności transmisję zgromadzenia wierzycieli w czasie rzeczywistym. Wierzyciele powinni móc wypowiadać się w toku zgromadzenia, nawet gdyby przebywali w miejscu innym niż miejsce zgromadzenia wierzycieli.
- Protokół ze zgromadzenia wierzycieli przeprowadzonego w sposób opisany powyżej zawiera zapis posiedzenia na elektronicznym nośniku danych.
- Do zgromadzenia stosuje się odpowiednio przepisy o zgromadzeniu zawarte w p.r. oraz przepis art. 264 p.r.
- Przyjęcie układu stwierdza nadzorca układu.

Umorzenie postępowania o zatwierdzenie układu

- Postępowanie umarza się z mocy prawa, jeżeli w terminie 4 miesięcy od dnia opublikowania obwieszczenia nie wpłynę do sądu wnioski o zatwierdzenie układu.
- Sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie postępowania z mocy prawa na wniosek dłużnika, wierzyciela lub innej osoby mającej w tym interes prawny (orzeczenie sądu ma wówczas charakter deklaratoryjny).

Wynagrodzenie nadzorcy

- W postępowaniu dotyczącym mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców wynagrodzenie nadzorcy nie może być wyższe od 15% kwoty przeznaczonej dla wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu, z takim zastrzeżeniem, że:
 - w przypadku gdy kwota przeznaczona dla wierzycieli przekracza 100 000 złotych, wynagrodzenie od kwoty przewyższającej 100 000 złotych nie może przekroczyć równowartości 3% kwoty przeznaczonej dla wierzycieli,
 - w przypadku, gdy kwota przeznaczona dla wierzycieli przekracza 500 000 złotych, wynagrodzenie od kwoty przewyższającej 500 000 złotych nie może przekroczyć równowartości 1% kwoty przeznaczonej dla wierzycieli.
- W razie prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu lub umorzenia postępowania wynagrodzenie nadzorcy układu przewidziane w umowie nie może przekroczyć dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS.
- Zgodnie z art. 49 prawa restrukturyzacyjnego wynagrodzenie i zaliczki na wynagrodzenie nadzorcy obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług.

Zgoda nadzorcy na czynności przekraczający zwykły zarząd

- Wyłączony zostaje przepis art. 36 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego, zgodnie z którym zawarcie umowy z nadzorcą nie ograniczało dłużnika w zarządzie jego majątkiem.
- Od dnia dokonania obwieszczenia do dnia umorzenia lub zakończenia postępowania o zatwierdzenie układu dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu.
- W razie potrzeby dokonania czynności przekraczającej zwykły zarząd konieczne jest uzyskanie zgody nadzorcy układu.
- Zgoda może zostać również uzyskana po dokonaniu czynności, w terminie 30 dni od dnia jej dokonania.
- Czynność przekraczająca zakres zwykłego zarządu dokonana bez wymaganej zgody jest nieważna.
- W razie wyrażenia przez nadzorcę zgody na:
 - zawarcie umowy kredytu lub pożyczki lub
 - obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem, lub
 - przeniesienie własności rzeczy lub prawa na zabezpieczenie wierzytelności nieobjętej układem, lub
 - obciążenie składników masy układowej innymi prawamiczynności te nie mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości lub względem masy sanacyjnej, jeżeli informacja o nich została zawarta we wniosku o zatwierdzenie układu, a wniosek ten został prawomocnie zatwierdzony przez sąd.
- Nadzorca układu udziela zgody na dokonanie powyższych czynności, jeżeli jest to niezbędne do zachowania zdolności do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania restrukturyzacyjnego i zobowiązań powstałych po jego otwarciu lub zawarcia i wykonania układu.

Uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczony wniosek o ogłoszenie upadłości (art. 328 i 334 p.r.)

- W terminie do wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie zatwierdzenia układu lub w ciągu 7 dni od umorzenia postępowania, jeżeli umorzenie następuje po złożeniu wniosku o zatwierdzenie układu,

dłużnik może złożyć uproszczony wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego albo o ogłoszenie upadłości.

Odpowiedzialność odszkodowawcza dłużnika

- W razie dokonania przez dłużnika obwieszczenia w złej wierze, wierzycielowi, a także osobie trzeciej przysługuje roszczenie o naprawienie szkody.
- Dłużnik nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie określonym przepisami prawa upadłościowego, za zobowiązania spółki, o którym mowa w art. 299 § 1 k.s.h. (dotyczy odpowiedzialności członków zarządu), za zaległości podatkowe, o których mowa w art. 116 § 1 o.p. (dotyczy odpowiedzialności podatkowej członków zarządu), jeżeli:
 - osoby ponoszące odpowiedzialność z powyższych tytułów wykażą, że w terminie określonym w prawie upadłościowym* dokonano obwieszczenia;
 - w tym postępowaniu doszło do prawomocnego zatwierdzenia układu albo w jego następstwie do otwarcia postępowania sanacyjnego lub do złożenia uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości lub,
 - w terminie 7 dni od umorzenia postępowania złożono wniosek o ogłoszenie upadłości albo wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, który doprowadził do otwarcia takiego postępowania.

H. PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Obligatoryjna zmiana umowy w przypadku stwierdzenia, że okoliczności epidemii mają wpływ na jej należyte wykonanie (zmiana art. 15r ustawy o COVID-19)

- Przepis nadal jest adresowany do wszystkich podmiotów, które są stronami umów w sprawie zamówień publicznych w rozumieniu p.z.p., z tą zmianą, że zrezygnowano z fakultatywności zmiany umowy w przypadku gdy epidemia ma wpływ na należyte wykonanie umowy.
- Rozróżniono skutki sytuacji, gdy okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 wpływają, a nie tylko mogą wpłynąć na należyte wykonanie umowy, od sytuacji gdy jedynie mogą one wpłynąć na należyte wykonanie umowy.
- Zamawiający po stwierdzeniu, że okoliczności wpływają na należyte wykonanie umowy, w uzgodnieniu z wykonawcą dokonuje jej zmiany.
- Natomiast zamawiający, który stwierdzi, że okoliczności mogą wpłynąć na należyte wykonanie umowy, w uzgodnieniu z wykonawcą może dokonać zmiany umowy.

Zakaz potrącania kar umownych oraz zmiany w biegu terminów przedawnienia (art. 15r¹ ustawy o COVID-19)

- Zamawiający nie może potrącić kary umownej zastrzeżonej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy w sprawie zamówienia publicznego z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także nie może dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania tej umowy.
- Powyższy zakaz obowiązuje:
 - w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w związku z COVID-19, i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni;
 - o ile zdarzenie, w związku z którym zastrzeżono tę karę, nastąpiło w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.
- Głównym celem regulacji jest czasowe ograniczenie uprawnień zamawiających w zakresie dopuszczalności dokonywania potrąceń oraz zaspokajania się z zabezpieczeń należytego wykonania umowy. Nie oznacza to natomiast zwolnienia z odpowiedzialności odszkodowawczej wykonawców w ogóle.
- W okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w związku z COVID-19 i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni, bieg terminu przedawnienia roszczenia zamawiającego oraz terminu ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu. Upływ terminów przedawnienia lub ważności zabezpieczenia, może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 120 dni od dnia odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

Ograniczenie odesłania do art. 15r (art. 15v ustawy o COVID-19)

- Po zmianie przepis przesądza, że regulacja art. 15r (umożliwiająca dokonywanie zmian umowy w związku z okolicznościami COVID-19) nie narusza praw strony umowy w sprawie zamówienia publicznego wynikających z przepisów prawa cywilnego z zastrzeżeniem art. 15r ust. 5.
- Do tej pory zastrzeżenie takie obejmowało także art. 15ra dotyczący umów offsetowych, art. 15s dotyczący wyłączenia naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz art. 15t dotyczący wyłączenia odpowiedzialności karnej za nieustalenie lub niedochodzenie od strony umowy w sprawie zamówienia publicznego należności powstałych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy.

Wadium, wynagrodzenie, zaliczka i zabezpieczenie należytego wykonania umowy (art. 15va i art. 15vb ustawy o COVID-19)

- Rozwiązania dotyczą zamówień publicznych udzielanych po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia, a także po przeprowadzeniu konkursu, wszczętego w okresie od dnia ich wejścia w życie (po upływie 7 dni od ogłoszenia tzw. Tarczy antykryzysowej 4.0) do dnia 31 grudnia 2020 r., bez względu na to, kiedy takie postępowanie miałyby się zakończyć.
- Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie art. 15va i art. 15vb, stosuje się przepisy dotychczasowe.
- Art. 15va i art. 15vb utracą moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 2021 r.
- Do zamówień publicznych stosuje się przepisy p.z.p. z poniższymi zastrzeżeniami:
 - Zniesienie obowiązku żądania wadium w postępowaniach o szacunkowej wartości powyżej progów unijnych (art. 15va). Zamawiający **może** żądać od wykonawców wniesienia wadium, także jeśli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach szczególnych wydanych na podstawie p.z.p.
 - Zamawiający płaci wynagrodzenie w częściach, po wykonaniu części umowy w sprawie zamówienia publicznego, lub udziela zaliczki na poczet wykonania zamówienia, w przypadku umów w sprawie zamówienia publicznego zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy. Ponadto:
 - zamawiający określa w umowie procent wynagrodzenia wypłacanego za wykonanie poszczególnych jej części; procentowa wartość ostatniej części wynagrodzenia nie może wynosić więcej niż 50% wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy;
 - zaliczka nie może być mniejsza niż 5% wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy;
 - w przypadku, o którym mowa w art. 143a ust. 1 p.z.p., tj. w przypadku zamówień na roboty budowlane, których termin wykonywania jest dłuższy niż 12 miesięcy zamawiający może wskazać w specyfikacji istotnych warunków zamówienia procentową wartość ostatniej części wynagrodzenia, która nie może wynosić więcej niż 50% wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy.
 - Zabezpieczenie należytego wykonania umowy ustala się w wysokości nieprzekraczającej 5% ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy.
 - Zabezpieczenie należytego wykonania umowy można ustalić w większej wysokości, jednak nie większej niż 10% ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy, jeżeli jest to uzasadnione przedmiotem zamówienia lub wystąpieniem ryzyka związanego z realizacją zamówienia, co zamawiający opisał w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
 - Zamawiający może dokonać częściowego zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy po wykonaniu części zamówienia, jeżeli przewidział taką możliwość w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.